

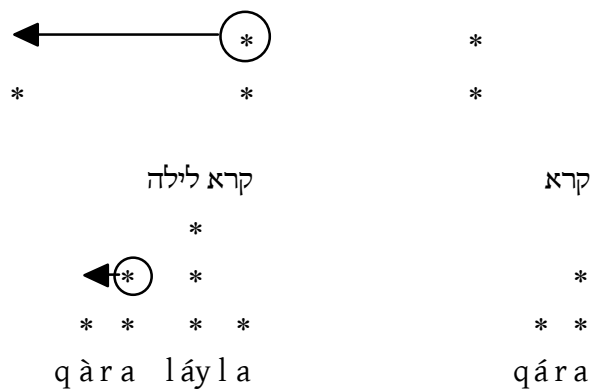
קצב ורשתות הטעמה, עמ' 1

עברית מקראית

בלשון המקרא יש חוק פונולוגי שמכונה „נסוג אחור“. החוק הזה מכפה תבנית של הברות מוטעמות ולא מוטעמות לסירוגין, באופן קצבי. שימו לב, למשל, לפסוק בראשית א' ה', כאשר טעמי המקרא מסמנים את ההברות המוטעמות:

וְלַחֲשֹׁךְ קָרָא לַיְלָה

שימו לב למילה „קרא“: הטעם עבר להברה הראשונה למנוע התנגשות עם הטעם במילה „לילה“. בפונולוגיה כללית, החוק מכונה „חוק הקצב“ (Rhythm Rule). אפשר לנסח אותו כהזות כוכבית ברשת ההטעמה:

אנגלית

דוגמאות של חוק הקצב באנגלית:

thirtéen

*

* *

thir teen

Sue Ánn

*

* *

Sue Ann

thirteen mén

*

*

* * *

thir teen men

Sùe Ann Cóok

*

*

* * *

Sue Ann Cook

קצב ורשתות הטעמה, עמ' 2

Sòuth Américan

*
* *
* * * * *

South American

tyrànnosáurus

*
* *
* * * * *

tyrannosaurus

Sóuth Amèrican músic

← (⊛) *
* * *
* * * * * * *

South American music

tyrànnosàurus réx

← (⊛) *
* * *
* * * * * *

tyrannosaurus rex

אבל מכיוון שהטורים חייבים להיות רצופים, אין „נסוג אחור” ב־antique dealer:

antíque

*
* *
a n t i que

antíque dèaler

*
(⊛) *
* * * *
a n i que d e a l e r
t

מאלאק־מאלאק

על־פי John Goldsmith (1990) *Autosegmental and Lexical Phonology*. Oxford: Basil Blackwell

שימו לב לדפוסי ההטעמה במילים האלה מדהשפה האוסטרלית מאלאק־מאלאק:

'הייתם נותנים להם בשר.'	núŋkuřuntuwòròwàkka	.1
'הוא היה נותן לך בשר.'	wuwúntunùnuwàkna	.2
'אתם תשכבו'	nónkòrònöyùnkà	.3
'כולנו נעמוד'	ařkíniyàŋka	.4
'יפהפה'	múnankàřa	.5
'זרוע, נחל קטן'	wúru	.6
'אבא' (מודגש)	melpápu	.7
	mélpapù (רגיל)	

הטעם נופל על ההברה לפני האחרונה ועל כל הברה שניה לפניה.

*
* * * *
* * * * * * * *
n u ŋ k u ř u n t u w ò r ò w a k k a

זה מה שקורה כאשר יש מספר זוגי של הברות.

קצב ורשתות הטעמה, עמ' 3

במילה עם מספר אי־זוגי של הברות, חוקי ההטעמה היו מטעימים את ההברה הראשונה. (נראה מדוע כאשר נעסוק בחוקים שיוצרים את רשתות ההטעמה.) אבל זה ייצור התנגשות. במילה עם יותר משלוש הברות פותרים את הבעיה ע"י השמטת הטעם בהברה הראשונה.

השמטת טעם מתנגש

* → ∅ / ___ *

∅ ← * * *

* * * *

ařk i n i y a ŋ k a

במקרה של מילה בעלת שלוש הברות, יש שתי אפשרויות. אפשר ליישם את החוק „השמטת טעם מתנגש“, כפי שעושים במקרים אחרים של מילה בעלת מספר אי־זוגי של הברות; זו הצורה „המודגשת“. הצורה הרגילה עוברת חוק קצב (עם תזוזה ימינה של הכוכבית).

רגיל

* ⊙ ▶

* * *

m ε l p a p u

מודגש

∅ ← * *

* * *

m ε l p a p u

מאלאק-מאלאק הינה שפה אוסטרלית פאמא-ניווגנית כמעט נכחדת. ב־1988 דווח שיש לה 9 דוברים. החץ מראה את המיקום בריטוריה הצפונית של אוסטרליה.